

# INAUGURACJA ROKU DZIECI I MŁODZIEŻY



Nabożeństwem rodzinnym według liturgii młodzieżowej został zainaugurowany Rok Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu. W niedzielę 17 stycznia nabożeństwo poprowadzili: **bp Ryszard Bogusz**, który wygłosił kazanie oraz **ks. Marcin Orawski**. Liturgia oraz pieśni zostały przygotowane przez zespół studentów działający we wrocławskiej parafii.

- Rok 2010 został ogłoszony w całym naszym kościele Rokiem Dzieci i Młodzieży - powiedział w kazaniu **bp Bogusz** i dodał: - *Młodzież w naszym kościele jest bardzo ważna. Dziś z nami tworzy teraźniejszość, a jednocześnie jest przyszłością kościoła, gdy nas już nie będzie.*

Wkładając wiele pracy w przygotowanie nabożeństwa, młodzież starała się tak zapla-



nować program, by każdy, niezależnie od wieku, mógł włączyć się w liturgię oraz śpiew młodzieżowych pieśni, które zazwyczaj nie są śpiewane na zwykłych, niedzielnych nabożeństwach. Jedną pieśń zespół wykonał samodzielnie, bez udziału zboru. Była to piękna aranżacja Błogosławieństwa Aaronowego: *Niech ci błogosławi Pan i niechaj cię strzeże; niech rozjaśni Pan oblicze swoje nad tobą i niech ci miłościw będzie; niech obróci Pan twarz swoją ku tobie i niech ci da pokój...* Ogromne wrażenie na słuchaczach wywarła

szczególnie ostatnia część pieśni - pięknie zaśpiewana *a capella* na cztery głosy.

Pewnym eksperymentem było zorganizowanie zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym w bocznej nawie kościoła. Był to pomysł nieco ryzykowny, ponieważ mogło się okazać, że w założeniu ciche zajęcia jednak przeszkadzałyby innym. Na szczęście obawy okazały się niepotrzebne, a nabożeństwo mogło mieć charakter rodzinny w pełnym tego słowa znaczeniu.

Tekst: mo, zdjęcia Iwona Orawska



Szkółka Niedzielną dla najmłodszych została eksperymentalnie zorganizowana w bocznej nawie kościoła

# EKUMENICZNY TYDZIEŃ

**P**rzedsstawiciele kościołów zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej oraz kościoła rzymskokatolickiego uczestniczyli w Tygodniu Modlitw o Jedność Chrześcijan we Wrocławiu. Nabożeństwo inauguracyjne odbyło się w niedzielę 17 stycznia w ewangelickim kościele Opatrzności Bożej. Homilię wygłosił metropolita wrocławski kościoła rzymskokatolickiego **abp Marian Gołębiowski**.

- *Cieszymy się, że ponad sto lat od rozpoczęcia nowoczesnego ruchu ekumenicznego, spotykamy się jako chrześcijanie wielu wyznań, nie tylko zrzeszonych w Polskiej Radzie Ekumenicznej - mówił pełniący obowiązki gospodarza zwierzchnik Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Luterańskiego w Polsce **bp Ryszard Bogusz**.*

W nabożeństwie wzięło udział ponad dwudziestu duchownych reprezentujących



Inauguracja Tygodnia Modlitw w ewangelickim kościele Opatrzności Bożej.

W pierwszym rzędzie od lewej: **bp Wiesław Skolucki** (k. polskokatolicki), **abp Jeremiasz** (k. prawosławny), **abp Marian Gołębiowski** (k. rzymskokatolicki), **bp Ryszard Bogusz** (k. ewangelicko-luterański), **bp Edward Janiak** (k. rzymskokatolicki), **bp Włodzimierz Juszcak** (k. greckokatolicki). Drugi rząd (od lewej): **ks. Eugeniusz Cebulski** (k. prawosławny), **dr hab. Wojciech Szczerba** (Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna), **ks. Krzysztof Wolnica** (kościół ewangelicko-metodystyczny), **pastor Daniel Trusiewicz** (k. chrześcijan baptystów). Przy pulpicie **ks. Marcin Orawski** (k. ewangelicko-luterański).



Pozostali duchowni reprezentujący chrześcijańskie kościoły: rzymskokatolicki, ewangelicko-luterański, ewangeliczny kościół reformowany, prawosławny i polskokatolicki. Na pierwszym planie wiceprezydent Wrocławia **Adam Grehl**.

dziewięć kościołów chrześcijańskich. Wśród uczestników było sześciu biskupów: **abp Marian Gołębiowski** oraz **bp Edward Janiak** reprezentujący kościół rzymskokatolicki, **abp Jeremiasz** z kościoła prawosławnego, **bp Włodzimierz Juszcak** z kościoła greckokatolickiego, **bp Wiesław Skołucki** z kościoła polskokatolickiego oraz gospodarz **bp Ryszard Bogusz**.

- *Wobec niewątpliwego postępu ruchu ekumenicznego w ubiegłym stuleciu stawiamy pytanie: jaki jest stan ekumenizmu dzisiaj? Czy traci na dynamice i budzi zwątpienie? Co zostało zrobione, a co jest jeszcze do zrobienia?* - pytał w homilii **abp Gołębiowski**. Do pozytywnych przykładów zaliczył postępowanie dialogu teologicznego kościoła rzymskokatolickiego i prawosławnego w Rosji, ale też



Z lewej: zebranych wita **bp Ryszard Bogusz**. Z prawej: **abp Marian Gołębiowski** wygłasza homilię.



W czasie inauguracji śpiewali soliści (od prawej): **Julieta Gonzalez, Marek Szpigelman, Jacek Springer, Javier Nieto**. Śpiewał także Chór Capella Ecumenica pod **dyr. Adama Rajczyby** (zdjęcie z u góry prawej). Kantorowi **Dawidowi Ślusarczykowi** akompaniował na skrzypcach **Tomasz Kwieciński** (zdjęcie z prawej).



budzące kontrowersje decyzje papieża Benedykta XVI związane ze zdjęciem ekskomuniki z Lefebrystów czy propozycje powrotu na łono kościoła katolickiego skierowane do duchownych anglikańskich.

Do głównych zagrożeń współczesnego ekumenizmu arcybiskup zaliczył postępującą laicyzację społeczeństw europejskich. - *Jak uprawiać ekumenizm, jak się nie zniechęcić, skoro partnerzy dialogu znikają?* - pytał wskazując m.in. na Francję, niegdyś ostoję katolicyzmu, a dziś najbardziej zlaicyzowany kraj Europy. Wspomnił także o mieście **Marcina Lutra** - Wittenberdze, gdzie zdaniem arcybiskupa, dziś można spotkać wszystkich, tylko nie chrześcijan zainteresowanych duchowymi poszukiwaniami. - *W tej sytuacji może pozostać jedynie dialog ze światem* - podsumował arcybiskup.

Hasłem tegorocznego Tygodnia Modlitw są słowa z Ewangelii Łukasza *Wy jesteście tego świadkami* (Łk 24,48). Temat odnosi się do niezwyklej konferencji, która odbyła się w Edynburgu latem 1910 roku. W stolicy

Szkocji spotkały się wtedy oficjalne delegacje protestanckich towarzystw misyjnych, wywodzących się z różnych gałęzi protestantyzmu (w tym z kościoła anglikańskiego) oraz przedstawiciel kościoła prawosławnego. Zadaniem konferencji była pomoc misjonarzom różnych wyznań w skoordynowaniu ich służby.

Dla nikogo nie było tajemnicą, że pomiędzy misjonarzami delegowanymi przez różne kościoły istniała rywalizacja, a często wzajemna nieufność. Z drugiej jednak strony to właśnie misjonarze jako pierwsi zrozumieli, jakim dramatem jest podział w chrześcijaństwie. Dostrzegli, jak trudno było uczyć innych o pojednaniu, podczas gdy sami zjednoczeni tym samym Chrztmem walczyli między sobą. Konferencja w Edynburgu stanowiła tak wielki postęp, że została uznana za początek nowoczesnego ruchu ekumenicznego.

Wrocławskie nabożeństwa ekumeniczne odbywały się cały tydzień w kościołach: rzymskokatolickim, ewangelicko-metodystycznym, polskokatolickim, baptystycznym, luteranckim oraz prawosławnym. W ramach Tygodnia Modlitw odbyła się także konferencja w Ewangelikalnej Wyższej Szkole Teologicznej zatytułowana "Misja a ekumenizm".

- Mam nadzieję, że dzisiejsza inauguracja jeszcze raz mogła nam uświadomić, że czas modlitwy o jedność, zaufanie, akceptację musi zostać rozciągnięty na wiele dni, miesięcy i lat - powiedział na zakończenie nabożeństwa **bp Bogusz**.

Tekst: mo,  
zdjęcia: Iwona Orawska

## EKUMENICZNE KOŁĘDOWANIE CZYLI PIEŚNI ZE WSCHODU I ZACHODU

**P**onad pięćdziesiąt osób wzięło udział w ekumenicznym kołędowaniu, które odbyło się w poniedziałek 11 stycznia w sali parafialnej przy ewangelickim kościele Opatrzności Bożej we Wrocławiu. - Jest nas nieco mniej niż w ubiegłych latach, ponieważ obfite

opady śniegu wielu osobom uniemożliwiły przyście na spotkanie - mówił organizator **Janusz Witt**. - Cieszymy się jednak, że są wśród nas przedstawiciele trzech kościołów: rzymskokatolickiego, greckokatolickiego oraz ewangelickiego - dodał.





**Jerzy Fatyga** (z lewej) wygłosił krótki referat pt. "Ludowość polskich kolęd i ich tradycja w polskim narodzie", zaś **Igor Salamon** z kościoła greckokatolickiego mówił o Świącie Jordanu.

Ekumeniczne kolędowanie jest organizowane od kilku lat przez parafię ewangelicką Opatrzności Bożej we Wrocławiu, wrocławski Klub Inteligencji Katolickiej oraz Towarzystwo Przyjaciół Krzyżowej. - *Nasze spotkania stały co roku wyczekiwaną tradycją łączącą kościoły chrześcijańskie należące do tradycji zachodniej i wschodniej* - powiedział na powitanie **biskup Ryszard**

**Bogusz** i składając życzenia podkreślił: - *Życzę wszystkim Bożego błogosławieństwa, bo jeśli ono ogarnia nasze serca, to wszystko inne jest tylko dodatkiem.*

Główną treść spotkania stanowiło, rzecz jasna, śpiewanie kolęd wywodzących się z różnych tradycji. Najchętniej śpiewane są, znane wszystkim, polskie kolędy, ale nigdy nie brakuje pięknych utworów tradycji



Krótką refleksją bożonarodzeniową podzielił się **bp Ryszard Bogusz**.

wschodniej czy kolęd bardzo bliskich ewangelikom, a mniej znanych w innych kościołach.

Bardzo ciekawym punktem wieczoru był wykład "Ludowość polskich kolęd i ich tradycja w polskim narodzie" wygłoszony przez **Jerzego Fatygę**. - *Gdybyśmy cofnęli się tylko o tysiąc lat, to okazałoby się, że wszyscy na tej sali jesteśmy pochodzenia wiejskiego - mówił referent. - Była to wieś biedna, ale miała swoją kulturę, w tym pastoralki. Wiele z nich nie zachowało się, jednak te, które pozostały stanowią naszą narodową tradycję. Dlatego dziś są śpiewane przez chrześcijan, ale także i ateistów, deistów, antytrynitarzy, którzy odrzucając elementy metafizyczne, doceniają Jezusa jako wielkiego nauczyciela.*



Jak co roku spotkanie prowadził **Janusz Witt** z parafii ewangelickiej.

Z kolei **Igor Salamon** jako przedstawiciel kościoła greckokatolickiego przybliżył zbranym bardzo widowiskową tradycję kościoła wschodniego związaną ze Świętem Jordanu. - *To święto, upamiętniające chrzest Jezusa w Jordanie, jednoczyło wszystkich mieszkańców miejscowości - mówił. - Tego dnia nad rzeką spotykali się i święcili wodę nie tylko wyznawcy wschodniego kościoła, byli też katolicy i protestanci. Przywróćmy właściwą rangę temu świętu we Wrocławiu i spotkajmy się razem 19 stycznia nad Odrą - apelował.*

Na zakończenie spotkania refleksją nad upływającym czasem podzieliła się **Małgorzata Nadarkiewicz** z Klubu Inteligencji Katolickiej. Życzyła, aby mimo nieubłagania płynącego czasu, Bóg pozwolił wszystkim znów spotkać się w przyszłym roku.



Przewodniczący wrocławskiego KIK **Włodzimierz Wysoczański** (w środku) oraz członkowie Klubu

Tekst i zdjęcia mo.



## BISKUP BOGUSZ HONOROWYM PRZEWODNIKIEM EKUMENICZNY OPŁATEK PRZEWODNICKI



W sobotę 9 stycznia odbyło się we Wrocławiu, już po raz 19, doroczne opłatkowe spotkanie przewodniczek. W Muzeum Archidiecezjalnym na Ostrowie Tumskim - tradycyjnie w samo południe - zgromadzili się przewodnicy turystyczni oraz duszpasterze, by przeżyć błogosławiony czas, podzielić się opłatkiem i złożyć życzenia, zaśpiewać i posłuchać kołęd.

Mimo gwałtownego ataku zimy tego dnia, muzealna Sala Gotycka wypełniła się przewodnikami z Dolnego Śląska i Opolszczyzny, w większości należącymi do kół i klubów tworzących Dolnośląską Federację Przewodnicką PTTK. Wśród nich nie zabrakło stale powiększającego się grona przewodników - ewangelików, działających aktywnie w środowisku. W tym roku wśród uczestników spotkania można było zauważyć organizatorów ogólnopolskich zjazdów przewod-



ników - ewangelików: **Krzysztofa R. Mazurskiego** (pomysłodawcy zjazdów i organizatora pierwszego w Karpaczu w 1999 r.), **Arkadiusza Felkle** (organizatora trzeciego zjazdu we Wrocławiu w 2001 r.) i **Grażynę Biernat** (organizatora dziesiątego zjazdu w Świdnicy w 2008 r.).



Od lewej: **bp Ryszard Bogusz**, **bp Edward Janiak** oraz **ks. prof. Józef Pater** (dyrektor muzeum).  
Z prawej: Honorowa Blacha Przewodnika Miejskiego z numerem 350.

Ekumeniczny charakter spotkań oplatkowych to już wieloletnia tradycja, w którą wpisuje się składanie życzeń przez duchownego ewangelickiego. Przy tej okazji wspomina się najważniejsze wydarzenia diecezjalne minionego roku i zaprasza na uroczystości w nadchodzącym. Najczęściej życzenia przekazuje osobiście **bp Ryszard Bogusz**, zwierzchnik Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. Tak też było i tym razem. **Biskup Bogusz** przypomniał ubiegłoroczne uroczystości jubileuszu 300 lat kościołów łaski. Uczestnicy spotkania zostali też zaproszeni do wrocławskiego ratusza na odsłonięcie, wiosną tego roku, popiersia wybitnego teologa ewangelickiego **Dietricha Bonhoeffera** w Galerii Sławnych Wrocławian.

Tegoroczny oplatek przewodnicki został połączony z miłą uroczystością. Z inicjatywy Koła Przewodników Miejskich Oddziału Wrocławskiego PTTK **bp. Boguszowi** nadano tytuł Honorowego Przewodnika. - **Biskup Ryszard Bogusz w ciągu 15 lat sprawowania swego urzędu sprzyja kreowaniu wizerunku Wrocławia - miasta spotkań poprzez swoją**

**aktywność w działaniach Dzielnic Wzajemnego Szacunku. Położony w tej Dzielnicy kościół ewangelicki Opatrzności Bożej, którego jest gospodarzem, zawsze chętnie jest udostępniany wrocławianom i turystom. Książ biskup wielokrotnie dawał wyraz zrozumienia i docenienia pracy przewodnickiej jako służby na rzecz ukazywania obecności Boga w świecie poprzez piękno przyrody i wytwory ludzkiego ducha oraz budowania przez przewodników mostów porozumienia i przyjaźni między ludźmi.** - odczytała laudację prezes koła **Anna Oryńska**. Zarząd koła wręczył biskupowi blachę przewodnika miejskiego po Wrocławiu oznaczoną numerem 350. Tytułem Honorowego Przewodnika wyróżniono tego dnia również rzymskokatolickiego **biskupa Edwarda Janiaka**, wikariusza generalnego archidiecezji wrocławskiej. Oplatek przewodnicki ubogacili wykonaniem kolęd soliści Akademii Muzycznej, działający przy Katolickim Radiu Rodzina. Repertuar słowno-muzyczny wyreżyserował wicedyrektor rozgłośni, poeta i scenarzysta **Janusz Telejko**.

Tekst i zdjęcia: Arkadiusz Felkle

## SPOTKANIE Z IMAMEM O DŻIHADZIE I STEREOTYPACH



**Imam Ali Abi Issa** – dyrektor Muzułmańskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego oraz przewodniczący Rady Imamów w Polsce.

G ościem siódmej edycji salonu Dzielnicy Wzajemnego Szacunku był **imam Ali Abi Issa** - dyrektor Muzułmańskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego oraz przewodniczący Rady Imamów w Polsce. Głównym tematem spotkania, które odbyło się 12 stycznia w sali parafialnej przy ewangelickim kościele Opatrzności Bożej, był islam oraz relacje między wielkimi religiami monoteistycznymi świata.

**Ali Abi Issa** jest Palestyńczykiem urodzonym w obozie uchodźców w Libanie. Od wielu lat mieszka w Polsce i posiada polskie obywatelstwo. - *Kierowany przeze mnie ośrodek*

*muzułmański ma trzy główne cele: realizacja potrzeb obrzędowych muzułmanów, przeciwstawianie się negatywnym stereotypom na temat islamu oraz budowanie pomostów porozumienia między wschodem i zachodem* - mówił.

Prowadzący spotkanie **Janusz Witt** odnosząc się do tkwiących w Europejczykach stereotypów stwierdził, że już jako dziecko miał negatywny obraz muzułmanów. - *Moje pierwsze spotkanie z islamem to książka "W pustyni i w puszczy". Nie było ono przyjemne, ponieważ muzułmanie zostali przedstawieni jako ci źli, którzy uprowadzili Stasia*

*i Nel* - wspominał. Wtórował mu kurator parafii ewangelickiej **Maciej Lis**, który stwierdził: - *Współczesna wiedza Europejczyków o Islamie w dużym stopniu została ukształtowana przez wymogi polityczne mające uzasadniać prowadzenie wojen krzyżowych.*

Odnosząc się do tych wystąpień imam dodał, że Europa zna islam głównie poprzez Dżihad czyli świętą wojnę przeciw niewiernym, ale i ona jest całkowicie błędnie rozumiana. - *Dżihad pozwala jedynie na walkę w obronie terytorium, w obronie krzywdzonych (niezależnie od wyznawanej religii) i w obronie samego siebie. Jedynie dla marginalnej liczby ekstremistów Dżihad jest narzędziem ekspansji i nawracania* - mówił zdecydowanie podkreślając: - *Świat muzułmański nie zgadza się z ekstremistycznym punktem widzenia.*

Gość ubolewał, że zachód patrzy na islam tak, jak rozumie go tylko garstka ekstremistów, a nie większość muzułmanów. - *Czy to*



Gośćmi honorowymi byli: **bp Ryszard Bogusz** oraz **bp Andrzej Siemieniewski** - biskup pomocniczy Archidiecezji Wrocławskiej. Za nimi siedzi imam **Ali Abi Issa**.

*tylko niewiedza, czy świadoma polityka skalowania muzułmanów* - głośno się zastanawiał.

Podczas spotkania imam nie tylko przybliżył zebrany główne założenia religii islamskiej, ale odpowiadał także na pytania. Wiele z nich dotyczyło różnych przejawów funda-



W imieniu Fundacji Wzajemnego Szacunku spotkanie prowadzili: **Janusz Witt** (z lewej) oraz prezes fundacji **Stanisław Rybarczyk**.

mentalizmu religijnego, ale były też pytania dotyczące praw kobiet, konwersji na islam oraz z islamu do innych religii, a także kwestii zbawienia i przeznaczenia w rozumieniu Koranu.

Według szacunkowych danych w Polsce żyje obecnie ok. 35 tysięcy wyznawców isla-

mu. 5 tysięcy to Tatarzy, zaś pozostali to absolwenci szkół i uczelni w Polsce. Wrocławska gmina muzułmańska liczy około 300 wyznawców.

Tekst i zdjęcia: mo.

## EKUMENICZNA MODLITWA O KAMERUN



**K**obiety z pięciu kościołów chrześcijańskich, w tym z naszej parafii, przygotowały wrocławskie nabożeństwo ekumeniczne z okazji Światowego Dnia Modlitwy. Tegoroczną liturgię, według której prowadzona była modlitwa we wrocławskiej Katedrze Greckokatolickiej pw. Świętych Wincentego i Jakuba, przygotowały kobiety z Kamerunu. W ich intencji w czwartek 4 marca modliły się panie z kościołów: luterańskiego, rzymskokatolickiego, greckokatolickiego, prawosławnego i baptystycznego.

Nabożeństwo zostało poprzedzone krótką prezentacją multimedialną, mającą przybliżyć sytuację kobiet w Kamerunie oraz główne problemy, o rozwiązanie których mo-



dlili się później zebrani. Przejmujące zdjęcia ciężko pracujących kobiet, dzieci żyjących nieraz w głębokim ubóstwie, małych dziewczynek bez wielkich szans na zdobycie wykształcenia, a mimo wszystko znajdujących siły,





by chwalić Boga, wzruszały zapewne większość zebranych. Czytane później teksty modlitw nabierały głębi i mocno działały na wyobraźnię.

Szczególnie wzruszająco brzmiały kierowane do Boga przeprosiny mieszkanek Kamerunu za milczenie wobec cierpienia i ucisku oraz za nienawiść, konflikty, prze-

moc, wyzysk, korupcję i chciwość. Kobiety przytaczały wiele przejmujących tekstów opisujących warunki, w których muszą żyć dzieci, a zwłaszcza dziewczynki, często od najmłodszych lat wykorzystywane do pracy, a gdy nieco podrosną do prostytucji.

- *Dziewczynki z Kamerunu (...) wśród członków rodziny zajmują ostatnie miejsce.*



Ekumeniczne grono kobiet, które przygotowały i prowadziły nabożeństwo.



Nabożeństwo odbyło się w greckokatolickiej katedrze, a muzycznie prowadził je parafialny chór.

*Każdy wydatek na ich rzecz traktowany jest jako marnowanie pieniędzy, ponieważ dziewczęta uważane są za majątek dla swojego przyszłego męża - wyjaśniała smutno jedna z młodych dziewczyn.*

Do problemów tych kobiet nawiązała **siostra Stefania** z kościoła greckokatolickiego, która wygłosiła kazanie. Za motto swego rozważania wzięła hasło tegorocznego Dnia Modlitwy pochodzące z Psalmu 150: *Niech wszystko, co żyje chwali Pana.*

Światowy Dzień Modlitwy obchodzony jest od ponad 120 lat, zawsze w pierwszy piątek marca. W Polsce pierwsze nabożeń-

stwo z tej okazji odbyło się 4 marca 1927, zaś regularne modlitwy polskie kobiety organizują od 1962 roku.

Obecnie ŚDM jest obchodzony w 170 krajach. Każdego roku kobiety z innego państwa opracowują porządki liturgiczne. W ubiegłym roku autorkami były mieszkanki Papui Nowej Gwinei, a nabożeństwo odbyło się w ewangelickim kościele Opatrzności Bożej. Przed pięcioma laty po raz pierwszy liturgię przygotowały Polki, zaś w przyszłym roku uczynią to kobiety z Chile.

Tekst i zdjęcia: mo.



Prezentację o Kamerunie prowadził **Adam Rajczyba**, a kazanie wygłosiła **s. Stefania** z kościoła greckokatolickiego.

## SYNODALNE SPRAWOZDANIA WE WROCŁAWIU



Nabożeństwem spowiednio-komunijnym w kościele Opatrzności Bożej we Wrocławiu rozpoczęła się VII Sesja IV Synodu Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Luterańskiego. W sobotę 6 marca do Wrocławia zjechali delegaci z wszystkich parafii Diecezji Wrocławskiej. Honorowym gościem sesji był zwierzchnik Kościoła Ewangelicko-Luterańskiego w Polsce **bp Jerzy Samiec**, który wygłosił kazanie w czasie nabożeństwa inauguracyjnego sesję.

Na początku obrad **ks. radca Waldemar Pytel** w imieniu delegatów złożył życzenia urodzinowe **bp. Ryszardowi Boguszowi**, który swe święto obchodził 2 marca. Odbyła się także uroczystość zaprzysiężenia nowego członka synodu **Konrada Rusnaka** z parafii w Sycowie.

Wiosenny synod miał tradycyjnie charakter sprawozdawczy i poświęcony był następującym sprawozdaniom: sprawozdanie z życia Diecezji Wrocławskiej - **bp Ryszard Bo-**



**Biskup Ryszard Bogusz** przywitał synodalów oraz **bp. Jerzego Samca**, który wygłosił kazanie.





Obrady rozpoczęły się od złożenia życzeń urodzinowych **bp. Ryszardowi Boguszowi** oraz od ślubowania złożonego przez nowego członka synodu - **Konrada Rusnaka** z Sycowa.

**gusz**, sprawozdanie Komisji ds. Ewangelizacji i Misji - **ks. Edwin Pech**, sprawozdanie Diecezjalnego Duszpasterza Młodzieży - **ks. Rafał Miller**, sprawozdanie przewodniczącego Komisji Diakonijnej - **ks. Robert Sitarek**, sprawozdanie Dziekana Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego - **ks. Andrzej Fober**, sprawozdanie Diecezjalnego Duszpasterza Więziennego - **ks. Marcin Orawski**, sprawozdanie finansowe - **bp Ryszard Bogusz**.

Sprawozdanie Dziekana Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego zainicjowało dyskusję nad przyczynami decyzji personalnych w kościele i przyszłością Ewangelickiego Duszpasterstwa Wojskowego. **Biskup Jerzy Samiec** przedstawił synodalom historię oraz przebieg spraw personalnych związanych ze zmianami w Ewangelickim Duszpasterstwie Wojskowym i szczegółowo odpowiadał na pytania delegatów.



Delegaci podczas obrad w sali parafii Opatrzności Bożej.



Prezydium obrad od prawej: **dr Leopold Weinbrenner**, **dr Maciej Lis**, **bp Ryszard Bogusz**, **ks. radca Waldemar Pytel**, **bp Jerzy Samiec**, **ks. Dawid Mendrok** (protokolant).

Podczas składania sprawozdania finansowego został zauważony fakt odprowadzania przez Diecezję Wrocławską sześciokrotnie wyższej składki na kościół aniżeli uzyskiwana pomoc finansowa.

Na zakończenie obrad, w punkcie wolne wnioski, przedstawione zostały zaproszenia m.in. na zjazd Bratniej Pomocy im. Gustawa

Adolfa do Ustronia (3 czerwca), rekolekcje dla dzieci w Karpaczu (26-28 marca), Tydzień Ewangelizacyjny w Karpaczu (14-22 sierpnia), Festiwal Kultury Protestantycznej we Wrocławiu (21-25 kwietnia). **Ksiądz Edwin Pech** z Karpacza przekazał także zaproszenie do oglądania transmisji z nabożeństwa wielkopiątkowego z Kościoła Wang w Karpaczu.



**Biskup Jerzy Samiec** odpowiadał na pytania delegatów

#### **Biskup Bogusz**

zakończył wiosenną sesję synodu Modlitwą Pańską, błogosławieństwem oraz prośbą do delegatów, by przekazali serdeczne pozdrowienia członkom swoich macierzystych parafii.

Tekst: Dawid Mendrok,  
zdjęcia: mo.

# KONIEC PIEŚNI

## PROJEKCJA FILMU I SPOTKANIE Z AUTOREM

W czwartek 25 lutego w parafii ewangelickiej Opatrzności Bożej miała miejsce projekcja niezwyklego filmu "Koniec Pieśni". W projekcji uczestniczył autor wzruszającej opowieści o zanikającej kulturze pieśni - **Piotr Borowski**. - *Na moich oczach gaśnie stary świat, bo wsie wyludniają się, młodzi ludzie odchodzą do miasta, a wśród starych pamięć zanika* - mówił autor. Spotkanie zorganizowało Stowarzyszenie Edukacyjne "Wieża Babel".

Film **Piotra Borowskiego** to dzieło poruszające. Ukazuje śmierć pewnej warstwy kultury. Kilkadziesiąt lat temu w domach na Białostocczyźnie rozbrzmiewały pieśni - teraz już się w nich właściwie nie śpiewa.

Najdziwniejsze jest to, że odejście pieśni dokonało się jakby mimochodem, niedostrzeżone przez samych mieszkańców. Film pokazuje, jak reagują na nie ci, od których pieśni odeszły.

Zimą 1980/81 roku **Piotr Borowski**, młody aktor związany z eksperymentalnym Teatrem Gardzienice, wyruszył z trójką przyjaciół na wyprawę do zapomnianych przez Boga i historię miejscowości nad północno-wschodnią granicą Polski. Przez trzy miesiące podróżowali pieszo od wioski do wioski, pokazując w świetlicach i prywatnych domach swój spektakl teatralny. Ludzie, w geście wdzięczności za przedstawienie, śpiewali artystom swoje pieśni, które Borowski utrwał na taśmach magnetofonowych: białoruskie, ukraińskie i rosyjskie, świeckie i religijne.



**Borowski** wrócił po 27 latach do ludzi, którzy go wtedy przyjmowali, aby symbolicznie zwrócić im nagrane melodie. Była to wyprawa o wiele trudniejsza - wielu mieszkańców odeszło, a ich dorosłe dzieci i wnuki nie bardzo rozumiały, o co chodzi nieznanemu, który z przenośnym odtwarzaczem puka do ich domów.

Comiesięczne spotkania, wyniki z nich rozmowy, wsłuchiwanie się w głos nagrań, zostały udokumentowane na filmie. By dotrzeć do prawdy wspomnień, film był kręcony "na żywo", spontanicznie, bez wstępnego aranżowania sytuacji. Chodziło o bardzo osobisty odzew na bliskich, przodków, na kulturowe dziedzictwo; o to, jak starzy ludzie żyją poprzez pieśni w swych wnukach, dzieciach, następcach, co się dzieje z kulturą po upływie ćwierć wieku, jakim szlakiem biegnie dzisiaj ten stary ślad.

Tekst: Olga Demczuk  
Zdjęcie: Wanda Wróbel

# WYSPA PIRATÓW

## CZYLI PARAFIALNY BAL KARNAWAŁOWY



**P**onad dwadzieścioro dzieci wzięło udział w tegorocznym Balu Karnawałowym zorganizowanym w naszej parafii. Bal odbył się w sobotę 23 stycznia, a scenariusz zabaw toczących się na "wyspach piratów"

przygotowały **Anna Fober** oraz **Jagoda Kurpios** we współpracy z **Iwoną Orawską** i **Agatą Barcikowską**. Organizatorem karnawałowej zabawy był parafialny Klub Rodzica.



## WYDARZENIA



Zabawy były tak zorganizowane, że mogły wziąć w nich udział zarówno przedszkolaki, jak i nieco starsze dzieci chodzące do 5-6 klasy szkoły podstawowej.

Realizacją scenariusza najmniej przejęte były "maluchy", dla których największą frajdą było bieganie po salkach w nieodgadnionym dla dorosłych celu. Starsze dzieci chętnie natomiast uczestniczyły w przygotowanej zabawie, tworząc niezwykłą opowieść o przygodach piratów na tajemniczej wyspie.

Tekst i zdjęcia: mo.



## NABOŻEŃSTWO MŁODZIEŻOWE

Jeśli pomimo sesji egzaminacyjnej i niesprzyjających warunków atmosferycznych ktoś decyduje się spędzić godzinę w zimnym kościele, to znaczy, że istnieją ku temu ważne powody. W czwartkowy wieczór 28 stycznia dla dwudziestokilkusobowej grupy studentów i członków wrocławskiej parafii tym powodem było nabożeństwo młodzieżowe. W mniejszym gronie niż w niedzielne poranki, z akompaniamentem zespołu zamiast organ, w blasku świec, zebrani mieli możliwość przeżywać społeczność z Bogiem i z sobą nawzajem.

Rozważanie na temat Jezusowej obietnicy „Poznacie prawdę, a prawda was wyswobodzi” poprowadził **ks. Marcin Orawski**, wskazując na ogrom uzdrawiającej Bożej łaski, którą Stwórca może obdarować człowieka. Zagadnienie, aktualne nie tylko w kontekście egzaminów i nieubłaganej nieraz postawy wykładowców, od pewnego czasu dyskutowane było podczas spotkań studenckich.

Nabożeństwo, połączone z Wieczerzą Pańską, tradycyjnie miało swoją kontynuację w salce. Było to ostatnie przedsięwzięcie wrocławskich studentów w semestrze zimowym – pierwsze spotkanie, po egzaminach i feriach (gratulacje dla szczęśliwców!), odbyło się dopiero 25 lutego, tradycyjnie o 19.00.

Anna Fober



## WIOSENNE PORZĄDKI



W sobotę 20 marca już po raz drugi Klub Rodzica zorganizował wiosenne porządki w naszym kościele. Na wezwanie stawiała się niewielka (10 osób dorosłych i 4 dzieci), ale za to wytrwała w działaniu grupa parafian z mocną repre-



## WYDARZENIA



zencją chóru parafialnego. Tym razem prace skoncentrowano przede wszystkim na parterze, ponieważ ubiegłoroczne doświadczenie wskazywało, że na wysprzątanie wszystkich zakamarków zwyczajnie zabraknie czasu.

Prace trwały, z krótką przerwą na herbatę, przez cztery godziny. Udało się odkurzyć cząszczę ambony oraz empory, wmyte zostały ławki, a chodniki gruntownie odkurzone. Ale mimo wysiłków wiele pozostało jeszcze do zrobienia.





W tym samym czasie dzieci, które przyszły z rodzicami, a nie uczestniczyły w porządkach, pracowały i bawiły się w sali parafialnej. Z przygotowanych częściowo na szkółkach elementów zrobili koguciki, w których zasiali rzeżuchę. Następnie z kartonu i płatków owsianych wykonały owieczki. W międzyczasie, obejrzały film rysunkowy o życiu Jezusa.

Na zakończenie wszyscy zasiedli do stołu. **Teresa Bluma** przygotowała pyszny gulasz, bo tylko tak można było podziękować pracującym za poświęcony czas i siły.

Tekst i zdjęcia: Iwona Orawska



## AEROBIKOWA SEKCJA PARAFIALNA

Już od pięciu miesięcy kilku naszych parafian oraz ich znajomych uczestniczy w zajęciach aerobiku. Ta ciekawa forma ruchu jest coraz bardziej popularnym sposobem na poprawę kondycji, rozruszanie mięśni, pozby-



cie się stresu, czyli drogą do poprawy zdrowia. Gimnastyka przy muzyce pomaga osiągnąć większą sprawność fizyczną, jest dobrym początkiem zrzucania zbędnych kilogramów albo zwyczajnie okazją do wspólnego spędzenia czasu w sposób przyjemny i pożyteczny.

Wszyscy ćwiczący mogą dopasować tempo wykonywanych ćwiczeń do swoich możliwości, poznać ćwiczenia do samodzielnego wykonania w domu, zrelaksować się, ale i przyjemnie zmęczyć.

***Wszystkich chętnych, zarówno panie jak i panów, którzy chcą do nas dołączyć, serdecznie zapraszamy na salę gimnastyczną przy ECDiE, ul. Wejherowska 28, we wtorki na godzinę 18.00. Należy zabrać ze sobą zmienne obuwie sportowe, karamatę i ręcznik. Do zobaczenia.***

Rafał Ćwikowski



## NASI PARAFIANIE NA OGÓLNO-POLSKIM SEMINARIUM GOJU-RYU

W Wołowie odbyło Ogólnopolskie Seminarium Karate Goju-Ryu. Wekendowe zajęcia, w dniach 19-21 marca, prowadził **shihan Leo Lipinsky** 8 dan wraz asystentem **sensei Grzegorzem Burniakiem** 3 dan, który był organizatorem spotkania. Parafialną sekcję karate reprezentowali: **Piotr Rorbach, Aleksandra Korus** i **Andrzej Korus**.



Shihan Leo Lipinsky (z prawej) prowadzi zajęcia.



Reprezentanci naszej parafii: **Aleksandra Korus oraz Piotr Rorbach.**

W zajęciach uczestniczyły reprezentacje różnych szkół karate Goju-Ryu z Polski. Byli między innymi reprezentanci ze Szczecina, Lubina, Rudnej, Płocka, Warszawy, itp. Seminarium poświęcone zostało doskonale-

niu technik oraz ćwiczeniom zwiększającym umiejętność koncentracji i synchronizacji oddechu w czasie kumie i kata.

Tekst i zdjęcia: Andrzej Korus

## **ZAPRASZAMY NA II EDYCJĘ FESTIWALU KULTURY PROTESTANCKIEJ WROCŁAW, 21-25 KWIECZNIA 2010**

Zapoczątkowany w ubiegłym roku Festiwal Kultury Protestanckiej cieszył się dużym zainteresowaniem. We wszystkich wydarzeniach Festiwalu wzięło udział ponad 800 uczestników, w tym reprezentanci wielu wyznań chrześcijańskich i innych religii.

Festiwal Kultury Protestanckiej swoją obecnością zaszczyliły takie osobistości, jak m.in.: Metropolita Wrocławski Kościoła Rzymskokatolickiego **abp Marian Gołębiewski**, zwierzchnik Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego **bp Ryszard Bogusz**, Konsul Generalny Niemiec **dr Helmut Schöps**, prezes Centrum Jonathana Edwardsa przy Yale University **dr Kenneth Minkema**, dyrektor **Centrum Jonathana Edwardsa dr Adrian Nele**. Patronat nad Festiwalem objęli m.in.: Wicemarszałek Województwa Dolnośląskiego **Piotr Borys** oraz Wojewoda Dolnośląski **Rafał Jurkowlaniec**.

Festiwal Kultury Protestanckiej to wydarzenie medialne. W zeszłym roku patronat medialny nad Festiwalem objęła telewizja Religia.tv. Informacje o Festiwale Kultury Protestanckiej ukazały się na ponad 30 portalach internetowych, w Gazecie Wyborczej i Dzienniku. Festiwal Kultury Protestanckiej został zaprezentowany na antenie Faktów w TVP Wrocław, Polskiego Radia Wrocław i Religii.tv.

W roku 2010 odbędzie się druga edycja Festiwalu, którego organizatorami są Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna wraz z Kościołem Ewangelicko-Luterańskim, Kościołem

Zielonościątkowym oraz Społecznością Chrześcijańską we Wrocławiu.

Nad tegoroczną II edycją Festiwalu patronat honorowy objęli: Prezydent Wrocławia **Rafał Dutkiewicz**, bp **Ryszard Bogusz**

oraz Konsul Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu **Bernhard Brasack**.

Patronat medialny ponownie objęła telewizja Religia.tv, a także Radio Wrocław i portal Kosciol.pl



**W PROGRAMIE II FESTIWALU KULTURY PROTESTANCKIEJ m.in.:**

**21 kwietnia 2010**

**Nabożeństwo Inauguracyjne**

miejsce: Ewangelicki kościół Opatrzności Bożej, ul. Kazimierza Wielkiego 29

**22 kwietnia 2010**

**Spacer po Wrocławiu "Protestancki Wrocław"** z wykładem o kościele Marii Magdaleny **dr. Piotra Oszczanowskiego**

miejsce: rynek i okolice

**Film *Sophie Scholl ostatnie dni***

miejsce: Ewangelikalna Wyższa Szkoła Teologiczna, ul. św. Jadwigi 12

**23 kwietnia 2010**

**Sesja pt. "Nic nie jest warte życia oprócz miłości"** z udziałem takich organizacji jak:

Fundacja Krzyżowa, Towarzystwo Bonhoefferowskie w Polsce, Fundacja Dzielnicza Wzajemnego Szacunku, American Bible Society - Amerykańskie Towarzystwo Biblijne przy Duke University w USA  
miejsce: EWST, ul. św. Jadwigi 12

**24 kwietnia 2010**

**Wprowadzenie popiersia Dietricha Bonhoeffera do wrocławskiego Ratusza**

**Koncert zespołu MOCSQUAD i MC Kola "Krzycząca Dusza"**

miejsce: Społeczność Chrześcijańska we Wrocławiu, Ewangelicki Kościół Pamiątkowy im. Gustawa Adolfa na Sępolnie

**25 kwietnia 2010**

**Nabożeństwa ekumeniczne**

miejsce: ewangelicki kościół Opatrzności Bożej, ul. Kazimierza Wielkiego 29

Zbór Antiochia Kościół Zielonościątkowy, ul. Sępia 2

**"Czas Dziecka"**

Program realizowany przy współudziale Kościoła Zielonościątkowego, Centrum Misji i Ewangelizacji Kościoła Ewangelicko-Luterańskiego oraz Fundacji Wrocławskie Hospicjum dla Dzieci  
miejsce: Park Południowy we Wrocławiu

Szczegółowy program Festiwalu wraz planem godzinowym: [www.fkp.ewst.pl](http://www.fkp.ewst.pl).  
W kwietniu program ukaże się na plakatach i ulotkach, które będą dostępne w parafiach.